

PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2015 lapkritis Nr.79

*Tyliai kartojasi mūsų žaidimas. Lapkritis, lapkritis – lapų
kritimas. Rudas, geltonas, raudonas, auksinis... Kas paskuti-
nis? Kas paskutinis? Amžinas, amžinas mūsų žaidimas.
Lapkritis, lapkritis – lapų kritimas...*

(Violeta Palčinskaitė)

Lapkričio mėnesio jubiliejai. Sveikiname!

50 metų sukanka tauragniškei **Danguolei Skliaustienei**,
Vidai Kavaliauskienei iš Šeimaties kaimo, **Vytautui**
Daunoravičiui iš Maleckazemio ir **Arūnui Juodkai**
iš Gaidžių kaimo;

60 metų sukaktį švenčia tauragniškis **Edmundas Žebelys**;

70 metų sukanka tauragniškei **Julijonai Deveikienei**, **Onai**
Zitai Urbonienei iš Politiškių ir **Bronislovui Stankeliui**
iš Tauragnų kaimo;

75 metų sukaktį švenčia tauragniškiei **Alvidas Driukas**
ir **Angelė Šileikienė**;

80 metų jubiliejų švenčia **Genovaitė Navikienė** iš Vyžių kaimo;

85 metai sukanka **Veronikai Petravičiūtei** iš Sėlės.

KVIEČIAME

Lapkričio 27 dieną 18 val. Tauragnų bibliotekai – 70.

Vyganto Varnecko poezijos knygos „Brydė žvaigždžių
lietuje” pristatymas.

UKC Sudeikių skyriaus moterų
ansamblio „Sudeikiečių gaida”
koncertas (vadovė Audronė
Misiukaitė).

UKC Tauragnų skyriaus vaikų ir
jaunimo dramos studijos spektaklis
„Kartą palėpėje” (rež. Loreta
Juškėnienė)

Gruodžio 11 d. 17. 30 val. –
Eglutės įžiebimo šventė (prie
seniūnijos).

Po Eglutės įžiebimo renkamės į
kultūros namus. Čia matysime „Moko“
teatro premjerą – spektaklį pagal
Daivos Čepauskaitės pjesę „Pupos“.
Vaidina Valda ir Edmundas Žebeliai.
Režisierė Loreta Juškėnienė.

Kviečiame visus gaminti
miestelio eglutei žaisliukus (iš šieno).
Ateikite į kultūros namus **lapkričio 20**
dieną 12 val. Kartu gaminti žaisliukus
bus smagiau!

O taip pat kviečiame dalyvauti
pirmą kartą Lietuvoje paskelbtoje
Atliekų mažinimo Europoje savaitėje,
organizuojant **mainų sendaikčiais**
turgelį! Atsineškite Jums pabodusį
daiktą: knygą, žaislą, paveikslėlį,
drabužį, rankinę, vazą, karolius ir pan.,
o pasiimkite sau patinkantį! Juk nauja –
tai užmiršta sena! **Kada?** Lapkričio 23-
27 dienomis, nuo 13 val. iki 15 val.
Kur? Tauragnų bendruomenės na-
muose.

DĖKOJAME

Visiems, visiems, kurie ir šiais
metais pervedė 2 procentus pajamų
mokesčio į mūsų bendruomenės
sąskaitą. Už 2014 metus gavome 742
Eur (2560 Lt). Ačiū, kad esame kartu,
ir tikimės, kad bendruomenės veikla
Jūsų nenuvils.

Bendruomenės pirmininkė

Spalio 24 d. Tauragnuose vyko tradicinis romantinių dainų vakaras „Po Tauragnų dangum“. Apie renginį rašė rajoninė spauda. Spausdiname ištraukas.

Jurgita Pavilionienė. Romantinės muzikos vakare publika tapo meilės istorijos liudininkais

(„Utenos diena“, 2015 m. spalio 28 d.)

Koncerto ašimi šį kartą buvo Alenos ir Jurgio meilės istorija – išrašyta laiškais, iškalbėta išsiskyrimo ilgesiu, išliūliuota romantinės muzikos dainomis. Vakaro vedėjai Danutė Valkauskienė ir Pranas Virvytis, arba Alena ir Jurgis, kalbėdami vienas kitam apie meilę vis kvietė į sceną atlikėjus, romantinėmis dainomis pasakojančius nelaimingos meilės ar karščiu pulsuojančios aistros istorijas.

Vakaro vedantieji Danutė Valkauskienė ir Pranas Virvytis

Kasmetinį renginį, sutraukiantį vis didesnę būrį žiūrovų, pradėjo Utenos kultūros centro Tauragnų skyriaus mišrus vokalinis senjorų ansamblis (vad. Vilma Valienė). Kolektyvas publiką stebino elegancija ir neblėstančia energija.

Anykščių kultūros centro Ažuožerių skyriaus romantinio dainavimo grupė „Romantika“ (vad. Alvyra Simanonienė), šiais metais mininti savo veiklos dešimtmetį, keletą dainų atliko ir penkiese,

ir po du. Ne pirmą kartą Utenos rajone koncertuojanti grupė į publiką kreipėsi svajingomis ir ramaus ilgesio kupinomis dainomis.

Panevėžio rajono Pajstrio KC Bernatonių padalinio retro grupė „Vėrinys“ (vad. Liudvika Strazdienė) klausytojams buvo tikras atradimas – subtilios ir melodingos dainos suvirpino ne vieno žiūrovo širdį.

Ne ką mažiau emocijų kilo salėje pasirodžius Zarasų KC Salako teritorinio padalinio romantinės muzikos trio „3 in 1“ (vad. Rasa Lukošūnaitė). „Mes – kaip kava. Audronė – kava, aš – pienas, o Osvaldas – cukrus“ – paaiškindama kolektyvo pavadinimo prasmę sakė R. Lukošūnaitė. Po jų pasirodymo Tauragnų kultūros židinyje plovimais: vieni, sužavėti solisčių darnių balsų, nepaliovė šypsotis, kiti šnabzdėjosi: „Jiems reikia didesnės scenos“.

Anykščių KC Skiemonių vokalinis-instrumentinis ansamblis (vad. Gintautas Eimanavičius) atliko visiems gerai žinomas populiarių lietuvių atlikėjų dainas, todėl publika galėjo kartu ir dainuoti, ir linguoti“.

Scenoje pasirodė tik sausio mėnesį susibūręs kolektyvas iš Visagino KC – folkloro ansamblis „Krusnė“ (vad. Audronė Macijauskienė). Dainuojančių moterų būryje – vienas vyras – akordeonu vis dar nedrąsiai pasirodančioms atlikėjoms pritarė Osvaldas Macijauskas.

Koncertą kaip ir pradėjo, taip ir baigė tauragniškiei – tiek saviems, tiek svečiams keletą kūrinių padovanojo akivaizdžiai patobulėjęs Utenos KC Tauragnų skyriaus vokalinis moterų ansamblis „Gelmė“ (vad. Vilma Valienė).

Scenoje Tauragnų senjorai

Pasirodžius visiems kolektyvams Utenos KC Tauragnų skyriaus kultūrinių renginių organizatorė Danguolė Grabauskienė pakvietė žiūrovus išrinkti jiems labiausiai patikusį kolektyvą. „Tik už tauragniškius negalėsite balsuoti. Jie mums yra ir visada bus geriausi, bet šiandien pagerbkime svečius“, – sakė D. Grabauskienė. Kol buvo surinkti ir suskaičiuoti balsai, kolektyvų vadovams įteiktos dovanos: Seimo narės Mildos Petrauskienės linkėjimus ir saldžius priedus perdavė padėjėja Marija Ilčinskienė. UKC direktoriaus pavaduotoja kultūrai Regina Katinaitytė-Lumpickienė taip pat sveikino pasirodžiusius kolektyvus, bet didesnio jos dėmesio sulaukė UKC Tauragnų skyriaus darbuotojos V. Valienė, D. Grabauskienė

ir teatro „Mokas“ režisierė Loreta **Eugenija Barskevičienė. Romantinės dainos pažadino švelniausius jausmus**

Juškėnienė.

(„Utenis“, 2015 m. lapkričio 4 d.)

Jie pelnė daugiausia žiūrovų simpatijų

Kalba Seimo narės Mildos Petrauskienės padėjėja Marija Ilčinskienė

Sveikina UKC direktoriaus pavaduotoja kultūrai Regina Katinaitė-Lumpickienė

Prieš devynerius metus Utenos KC Tauragnų skyriui vadovavusi Jūratė Šinkūnienė sumanė rengti romantiinių dainų festivalį „Po Tauragnų dangum“. Anot jos, tada negalvojusi, jog renginys sulauks tokio didelio populiarumo ir išaugs iki tarprajoninio. Kiekvieną kartą atsiranda vis daugiau kolektyvų, norinčių jame dalyvauti. Žmonės taip pat priprato spalio mėnesio pabaigoje laukti romantinės muzikos vakaro. Dabartinė Utenos KC Tauragnų skyriaus renginių organizatorė Danguolė Grabauskienė tęsia šią tradiciją ir deda visas pastangas, kad populiarumą turintis renginys būtų įdomus tiek kūrinių atlikėjams, tiek žiūrovams.

Žavėjo apgalvotai parinktas vakaro temą atitinkantis scenarijus. Po kiekvieno saviveiklinio kolektyvo pasirodymo prisipažinimo meilėje laiškus Alenai (Danutė Valkauskienė) skaitė Jurgis (Pranas Virvytis). Žiūrovams nebuvo lengva išrinkti labiausiai patikusį romantiinių dainų atlikėjų kolektyvą, nes visi kūriniai jaudino širdis, žadino pačius švelniausius jausmus, skambėjo įtaigiai.

Didžiausio žiūrovų įvertinimo sulaukė Salako romantiinės muzikos trio „3 viename“ Audronės Macijauskienės ir Rasos Lukošūnaitės duetas. Dainininkų atliekami visiems žinomų kompozitorių kūriniai skambėjo subtiliai, muzikaliai. Joms paskirtas Tauragnų seniūnijos seniūno Alvydo Danausko ir renginio sumanytojos, ilgametės kultūros darbuotojos Jūratės Šinkūnienės prizai.

Renginių organizatorė Danguolė Grabauskienė džiaugėsi, kad visiems romantiinės muzikos vakare „Po Tauragnų dangum“ dalyvavusiems kolektyvams prizus įsteigė ir skyrė privatūs žmonės: Birutė ir Antanas Aleknos, Inga ir Saulius Šinkūnai, Verutė ir Povilas Gimbučiai, Nijolė ir Rimantas Šuminai, Vilė ir Vladas Atkočiai, Tauragnų krašto bendruomenė.

Vakaro akimirkos

Mintys balsu Aldona Budreikienė

Paskutinė darbo diena darželyje Aldonai Budreikienai buvo spalio 30 d. Išėjo į pensiją. Pokalbyje šito žodžio dar neminėjom. Net ir pasijuokdamos. Kažkaip jis dar netiko. Aldona atrodo jaunai, turi visokias veiklas namuose, o ir juose neužsidaro, tiesiog – baigėsi vienas gyvenimo etapas. Ilgas, nes Aldonos darbo stažas daugiau kaip 40 metų, o Tauragnuose ji nuo 1979 m. Nuoširdžiai ir kantriai visus tuos metus dirbo tik su vaikais. Ir dar kitus širdžiai mielus darbus – ne vienam padovanoti mezginiai, karpiniai, siūti ir megzti žaisliukai, sukomponuotos puokštės renginiams. Tik kalbėti apie save Aldona labai nenori, šį kartą jau reikėjo griežtai pasakyti, kad reikia straipsnio laikraštyje. Straipsnį pavadinau „Mintys balsu“ – Aldona tiesiog kalbėjo, ką galbūt seniai norėjo pasakyti, kas jai svarbu.

„Darbą palikau, bet vaikų ne. Aš visada norėsiu žinoti, kaip vaikai gyvena, kaip sekasi, nes jie visada bus kaip savai. Mano darbo stažas 41 metai, šiais metais pradėjau 42-us. Nuo 1973 metų visada dirbau su vaikais – arba mokykloje, arba darželyje. Dirbta vos ne po lygiai – po 20 metų su trupučiu, gal keliais mėnesiais darželyje daugiau. Išsilavinimas – Marijampolės (tada Kapsuko) O. Sukackienės pedagoginė mokykla, pradinė klasių mokytoja, Šiaulių pedagoginio instituto Klaipėdos filialas, ikimokyklinė pedagogika ir psichologija.

Kad būsiu mokytoja, jau žinojau nuo pirmos klasės. Ir garsiai apie tai pasakiau! Sėdėjau pirmame suole. Atėjo vizituoti viena mokytoja, kalbėjosi ir su vaikais, paklausė, kuo aš noriu būti, tai ir pasakiau, kad mokytoja. Man pavyzdys buvo pirmoji mokytoja, šviesaus atminimo

Sofija Vansevičienė. Aš visada mylėjau vaikus, gal todėl. O gal namuose buvo apie tai kalbama.

Praktika buvo vaikų namuose Marijampolėje, dvi savaitės pas mokytoją, kurios visi bijojo. Nežinau, kodėl. Buvo griežta, daug reikalavo, turėjo nusipelnusios mokytojos vardą. Praktikos atlikti pas ją niekas nenorėjo. O man, kaip tylesnei, praktika kaip tik ir teko pas ją. Man ji tapo mokytojos pavyzdžiu, daug ko išmokė, labai daug davė būsimam darbui. Vieną pamoką leido vesti visiškai savarankiškai, pati išėjo iš klasės. Supratau tai kaip pasitikėjimą manimi. Dirbau tikrai daug, stengiausi gerai pasiruošti kiekvienai pamokai. Labai susidraugavom su vaikais, nors iš pradžių labai bijojau. Per paskutinę pamoką ir aš verkiau, ir vaikai, net berniukai. Internatas buvo vienuolyne, tai po paskutinės pamokos vaikai išbėgo į lauką ir užstojo vienuolyno vartus, nenorėjo išeiti. Tada supratau, kad nuo šiol vaikai man bus labai svarbūs.

Pirmieji pedagoginio darbo metai Auleliuose, Anykščių r.

Pradėjau dirbti vos 19 metų. Labai gražiai priėmė, padėjo žengti pirmus darbo žingsnius Aulelių aštuonmetėje mokykloje. Čia buvo patys geriausi tėvai!!! O kaip džiugiai po 20 metų sutiko buvę mokiniai su tėvais: jaučiausi lyg nebūtų prabėgusių metų. Nuo 1979 m. dirbau Tauragnų kolūkio darželyje, iki pat 1990, kada darželis buvo uždarytas. Likimas tada nuvedė į Kirdeikių mokyklą, kur dirbau trejus metus. Mieli prisiminimai, ypač šilti apie kolegę Euge-

Su darželio vaikais 1993 metais Tauragnuose

niją Bugailiškiene. Ačiū Jai. O nuo 1993 metų – vėl Tauragnuose.

Jei reikėtų palyginti darbą mokykloje ir darželyje, skirtumų nebūtų daug. Tik darželinukai šiltesni, atviresni, nuoširdesni. Prieš miegą vaikams darželyje seku pasakas. Kiekvieną dieną stengiuosi sugalvoti naują. Gailiuosi, kad neužrašiau, būtų stora knyga... Darbe su vaikais įdomiausia bendravimas, išklausymas, padėjimas. O sunkiausia – išaiškinti, kad reikia padaryti tai, ką reikia. Labai patinka su vaikais piešti, stebėti aplinką, paukštelius, augaliukus.

Kodėl išeinu iš darbo? Vaikams reikia jaunų auklėtojų. Ne tik mokykloje reikia jaunų mokytojų. Gal kad amžiaus skirtumas mažesnis. Bet koks bebūtų amžius ir patirtis, manau, vadovautis reikia keliais pagrindiniais principais. O gal ir vienu. Reikia mylėti vaikus. Besąlygiškai. Yra vaikų, kurie patys savo žavesiu, nuoširdumu moka išsireikalauti dėmesio. Bėga išskėtę rankes tiesiai į glėbį, ant kelių užsikrausto, visi nori būti apkabinti.

ir 2015 metais

Darbe labai padeda tai, kad turi kokį pomėgį. Tada ir vaikus sudomini, įtrauki. Kas tau šilta, tai ir vaikams pasidaro įdomu. Mėgstu rankdarbius. Gimtadienių proga vaikai gaudavo rankų darbo žaisliukų. Žinau, kad yra vaikų, kuriems dabar jau per 20, bet jie dar turi mano dovanotų žaisliukų. Galvoji, siuvi, pieši. Ir darbe, kol vaikai miega, ir namuose *knebinėji*. Pačiai širdyje gera, kai nušvinta vaikų akys.

Paskutinė darbo diena buvo tokia pati, kaip ir visos kitos. Įprastinė veikla. Tik tiek, kad atvažiavo Krašunos progimnazijos vadovai, susirinko bendradarbiai, atėjo vaikučių tėveliai, labai gražiai atsisveikino. Nustebino, kad pavaduotoja palinkėjo nepamiršti fotografuoti. Savo nuotraukų nevertinau kaip gerų, tiesiog mėgstu fotografuoti ir tiek. Bendradarbiai linkėjo keliauti, o Kuktiškių auklėtoja Alma apgaubė savo rankom nuveltą nuostabiu šaliku. Ačiū visiems.

Labai blogai, kad turiu daug pomėgių, noriu daug ką išbandyti. Neprisirišu prie vieno. Buvo ir piešimas, paveikslėlių iš žolelių kljavimas, mezgimas, vėlimas iš vilnos. Kiekvienam pomėgiui ateina laikas.

Savaitė kaip nedirbu, bet laiko turiu dar mažiau. Nieko nesusėju. Kažkam reikia numegzti, pasiūti, kitam kokią dovanėlę padaryti. Miela, kad galiu padėti. Sau palinkėčiau sveikatos, o viso kito užteks. Auklėtojoms, kurios dirbs – mylėti vaikus ir kantrybės.

Buvau nuėjusi į darbą, sunku palikti vaikus...“

Mintis užrašė **Bronė Juknevičienė**

Apie socialinio darbuotojo džiaugsmus ir rūpesčius

Be socialinių darbuotojų šiuolaikinės visuomenės gyvenimas turbūt jau nebeįsivaizduojamas.

Socialinio darbo pradininku laikomas kunigas Šv. Vincentas Paulietis, gyvenęs XVI a. Prancūzijoje. Jis skatino žmones vadovautis krikščioniškosiomis tiesomis: pavalgydinti alkana, pagirdyti ištroškusį, aprengti vargšą, priglauti keleivį, sušelpiti kalinį, aplankyti ligonį...

Internete perskaičiau, kad Lietuvoje socialinį darbą dirba apie 6 000 žmonių. Tauragnų seniūnijoje socialine darbuotoja dirba Inga Motiejūnienė, kuri rūpinasi gyventojų socialinėmis problemomis (slauga, parama, globa ir kt.)

Neseniai Utenos socialinių paslaugų centre darbui su socialinės rizikos šeimomis mūsų seniūnijoje pradėjo dirbti **Edita Juškienė** (Kurlavičiūtė). Šiandien ir kalbuosi su ja.

Ar tapti socialine darbuotoja – didelis iššūkis? Kodėl pasirinkote šią profesiją?

Atsakyti, kodėl mes pasirenkame vieną ar kitą gyvenimo kelią, sunku. Mano atveju, sakyčiau, tiesiog taip susiklostė aplinkybės, kadangi socialinio darbuotojo profesiją pasirinkau ne iš karto po vidurinės mokyklos baigimo. Studijuoti socialinį darbą pradėjau užvalgiusi gyvenimo druskos ir supratusi, jog gyvenime galiu nuveikti kur kas daugiau, ne tik pyragus kepti. Nereikia pamiršti ir dar vieno fakto, kad mokyklą mes baigėme 1991 metais, o tie metai – tai naujas puslapis Lietuvos istorijoje, kai daugelis iš mūsų turėjome iš naujo įvertinti savo galimybes. Bet nesigailėjau ir nesigailiu priimtų sprendimų, kiekvienas sprendimas daro įtaką kitam, kas gali žinoti, kas būtų, jeigu būtų, šiandien aš esu čia, kur esu, ir labai džiaugiuosi.

Koks socialinio darbuotojo statusas šalyje? Kaip manote, kiek gerbiama ši profesija?

Socialinio darbuotojo profesija mūsų šalyje yra dar labai jauna. Užsienyje ši profesija skaičiuoja jau šimtmetį, o mes šioje srityje darbuojamės tik pora dešimčių metų. Todėl dar viskas yra profesinio vystymosi ir paslaugų kūrimo stadijoje. Manau, kad viskam reikia laiko. Suvokimas apie gerus ir reikalingus dalykus ateina ne iš karto, o palaipsniui. Pagarbą profesijai, sutikim, pelno tą profesiją atstovaujantys žmonės, profesionalai. Manau, tai tiesiogiai yra susiję. Viskas priklauso nuo požiūrio. Lietuvoje, deja, socialinio darbuotojo profesija nėra laikoma prestižine ir tam yra daug priežasčių – nuo valdžios atstovų vertinimo iki eilinių žmonių požiūrio. Mūsų, socialinių darbuotojų, viena iš funkcijų ir yra kelti profesijos prestižą ir įvaizdį, pelnyti visuomenės pasitikėjimą savo darbais.

Dirbate Tauragnuose dar visai neseniai. Kokie buvo pirmieji išpūdžiai? Ar tai, kad esate kilusi iš Tauragnų, Jums padeda tiesioginiame darbe ar, atvirkščiai, apsunkina darbą?

Tauragnai niekuo neišsiskiriantis miestelis iš kitų vietovių. Kaip ir visur, čia yra savų problemų. Tačiau, prisipažinsiu, buvo neramu. Gimiau ir užaugau Tauragnuose. Tauragnuose gyvena namo tėvai. Aš jau su savo šeima nemažą dalį laiko praleidžiu Tauragnuose ir atitrūkusi nuo tauragniškų gyvenimo nesijaučiu. Visada žinau, kuo gyvena Tauragnai, kuo džiaugiasi ir dėl ko liūdi. Bet dirbti Tauragnuose man didelė atsakomybė. Žmonės mane pažįsta, kai kurie galbūt nuo pirmų mano gyvenimo dienų. Tai, kad aš tauragniškė, dirbti man netrukdo, atvirkščiai, manau padeda. Paprasta pradėti bendrauti. Nėra įžangos, iš karto prie darbų. Kalbant konkrečiau, tai mano darbas yra susijęs su socialinės rizikos šeimomis. Džiugina faktas, kad rizikos grupei priskiriamos šeimos ne iš Tauragnų. Didžioji dalis atsikraustė gyventi į Tauragnus palyginti neseniai.

Kas labiausiai džiugina, o kas sunkiausia šiame darbe?

Šis darbas nelengvas. Sunkiausia, jei darbo procese klientas nepriima pagalbos ir kaip specialistas matai, kad tei-

giamai situacija neišsprends, ir tu niekuo negali pakeisti. Būna ir džiugių akimirų – kai žmonės tiesiog sako tau „ačiū“ už tai, kad padėjai. Netgi tada, kai nieko nesako, bet tu pats matai, kad šeimoje vyksta geri pokyčiai. Žmonės iš esmės keičia gyvenimo įpročius. O tai labai didelis pasiekimas.

Ar teisingi, Jūsų nuomone, šie pasakymai: socialinis darbuotojas – žmogus svetimoms bėdoms šalinti; socialinis darbuotojas – karys svetimų bėdų lauke?

Su šiais teiginiais aš nenorėčiau sutikti. Mano nuomone, svetimumo skausmo nebūna. Juk gimęs žmogus nėra agresyvus, linkęs nusikalsti, turintis priklausomybių. Tai nulemia aplinka, visuomenė, šeima, kurioje jis gimsta. O visuomenė – tai kiekvienas iš mūsų. Viskas labai susiję. Jei kiekvienas iš mūsų nebus abejingas verkiančiam vaikui, smurtą patiriančiam moteriai, negalinčiam savimi pasirūpinti garbingo amžiaus žmogui, tai visos problemos bus sprendžiamos greičiau ir efektyviau.

Socialinis darbuotojas turi padėti asmeniui funkcionuoti (prisitaikyti, sėkmingai, produktyviai veikti) šeimoje, ugdymo įstaigoje, bendraamžių ar draugų grupėje, darbe ir kituose socialiniuose kontekstuose. Jis visada asmenį mato sąveikoje su jo aplinka, kuri yra sudėtinė, o jos dalys taip pat susijusios įvairiais ryšiais ir tarpusavio santykiais.

O ir socialinio darbo poreikis yra abipusis. Pirma, žmogui, kuris nesusitvarko, reikia pagalbos, o visuomenė irgi turėtų būti suinteresuota teigiamais pokyčiais, nes bedarbiams ji moka pašalpas, visuomenei pavojingas narkomanijos plitimas. O socialiniai darbuotojai yra vienas iš laimingesnės visuomenės garantų.

Jei reiktų viešai kreiptis į tauragniškį, ką jiems norėtumėte pasakyti?

Tauragnuose gyvena nuostabūs, geri žmonės. Pirmiausia palinkėčiau visiems geros sveikatos, nebūti abejingiems vykstantiems įvykiams miestelio bendruomenėje, padėti įvardinti bėdas ir mokėti visiems pasidžiaugti gražiais dalykais.

Kalbėjosi Danguolė Grabauskienė

Grażina Grašienė

Pažinkime greta gyvenančius

„Tauragnų krašto muziejuje iki lapkričio 21 d. eksponuojami tautodailininkės Reginos Mačienės karpiniai, iš vytelių pinti darbai ir autorės kriauklių kolekcija.“ Tokia sausa, oficiali informacija, patalpinta skelbimų lentoje ir rajoninėje spaudoje. Bet tauragniškams tai šiek tiek daugiau. Gal todėl ir į parodos, surengtos brandaus Reginos jubiliejaus proga, susirinko gausus tauragiškių ir iš toliau atvykusių meno mylėtojų būrys. Tiek į parodų pristatymus tikriausiai nedažnai susirenka ir didesnėse salėse. Netruko gražių žodžių, sveikinimų, palinkėjimų. Visus džiugino ir stebino darbų gausa ir įvairovė.

Tauragnuose ir aplinkiniuose kaimuose Regina žino kaip felčerę, vaistininkės Antaninos Seredžiuvienės dukrą. Daug kas žino, kad ji geba pasidaryti ne tik vadinamus „moteriškus“, bet ir „vyriškus“ darbus: tai lentutėmis sienas išsikala, tai tvorelę iš akmenų susimūrija, tai žiūrėk jau vėl kažką neįprasto moteriškai meistruoja. Sunkoka, mažiau pažįstantiems Regina, ją įsivaizduoti palinkusią prie piešinių, eskizų. Kaip parodos pristatymo metu sakė gerb. Leonas Marčiulionis, „pažiūrėjus į žmogų, nepasakytum, kad gali tokius darbus sukurti...“. Gal ir taip: šiek tiek vyriškų manierų, šiurkštoko balso, o kokie subtilūs, meniški jos darbai!

Muziejaus parodų salėje – kruopštūs karpiniai šeimos, gamtos, tikėjimo temomis, iš vytelių pinti įvairaus dydžio, įdomių formų darbai ir gausi kolekcija kriauklių, kurias Regina, pastaraisiais metais daug keliaujanti, kai tik turi galimybę, skraidina į Lietuvą, veža į Tauragnus. Tai ne vienintelė jos kolekcija. Apsilankę jos namuose, galėtumėte pamatyti jų ir daugiau, bet platesniam ratui demonstruoti sudėtinga dėl techninių priežasčių ir saugumo sumetimais.

Po parodos pristatymo su grupe tauragniškių

Pati Regina apie savo darbus, pomėgius, sumanymus gali kalbėti ir kalbėti, bet šiuo metu už ją išraiškingai kalba eksponuojami darbai ir gausi, įdomi kolekcija. Paroda veiks iki lapkričio 21 d., nemačiusius kviečiu apsilankyti.

Vėliau parodų salėje „apsigyvens“ Utenos skiautininų klubo „Vorė“ nauji, šiais metais sukurti darbai.

Tęsiame rubriką „Kai aš mažas buvau“

„Gintautas vaikystėj buvo labai išdykęs. Vieną kartą mes buvom išvažiuavę iš namų, palikom močiutę anūko (jam tuo metu gal buvo penkeri) prižiūrėt. Močiutė mušė sviestą, Gintas buvo kambary, o ten buvo langas, bet uždarytas. Močiutė sako: „Kalbu kalbu, bet niekas nebeatsiliepia“. Išsigandus puolė kambarin, žiūri – langas atviras, o anūko nebėra. Apėjo visur, bet vaiko niekur nerado. Pas mus ateidavo toks Vitkus Jonas, jis labai mylėjo vaikus.

Gintautas su tėvais

Tai Gintautas ir nubėgo pas jį per kalnelį. Močiutė suprato, kur galėtų būti anūkas. Nuėjo, surado ir klausia: „Ką tu čia, vaikeli, veiki? Tas atsako: „Atėjau kumpo (kumpio) valgyt“. Močiutė pasiėmė vyti, *biškį* uždavė per užpakalį. Vaikas bėga atgal, pabėgėjo šiek tiek ir prašo: „Močiute, nešk, privargau“. O močiutė: „Galėjai ateit, tai galėk ir pareit“. Ir dar buvo toks nutikimas. Netoli namų stovėjo kolūkio traktoriai, akėčios ir pilna tepalo dėžė. Prie tų traktorių Gintautas žaisti nuėjo su Dubausko Mindaugu. Einu pro juos ir, o dieve, ant kiekvienos *muterkos* užkrauta krūva tepalo! Abu sėdi ant akėčių, o Gintautas sako, kad Mindaugui dar ir ant galvos tepalo uždėjo. Ką gi reiks daryti, nei dujinės tuo metu neturė-

jom, nei vandenio karšto, kol susišildžiau vandenį, kol tuos riebalus nuploviau... Abudu aš juo išvijau iš tenai. Oi buvo išdykę!“

Ne tik išdykę, bet ir gudrūs! Mama dar pasakojo, kad Gintautas žaidė su kitu bernioku ir pataikė jam į kaktą akmeniu. Tas parbėgo namo. Aišku, galvojo mama, jau susipyko dabar draugai. Ne, nesusipyko, draugas atbėgo atgal, tik jau ant galvos užsidėjęs motociklininko šalimą. Mėtykis kiek nori akmenim!

Dar vieną vaikystės nutikimą papasakojo pats Gintautas. Prie kolūkio traktorių ant kalno atėjo kaimynų mergaitė Irena, apsirengus tokia gražia balta suknele. Tai jie abu su Irena nepasidalino tepalo filtro, tokio panašaus į kibirėlį. Irena su balta suknele priglaudė prie pilvo šitą kibirėlį ir bėga, nešas jį namo. Gintautas vejas ir šaukia, kad jam atiduotų, o Irena nenori atiduoti ir skuodžia, priglaudus prie baltos suknelės tepaluotą daiktą. Irenos motina dukrai rėkia, kad mestų filtrą žemėn, o ta nepaleidžia, nes kitaip Gintas pasiims... Įsivaizduokit, koks vaizdas – balta suknelė ir tepalo filtras!..

Danutė prisiminė nedaug. Sako, kad jei mama dar būtų gyva, tai gal daugiau žinotų. Jos įsimintiniausias vaikystės nutikimas: „Mes gyvenom vieniemyje, gal pora kilometrų nuo Sėlos. Ėjau Sėlos pradinėn mokyklon, gal trečion ar antron klasėn. Per sniegą mama palydėdavo iki vieškelio, o tada jau aš viena. Ėjau iš mokyklos ir, matyt, pavargau. Prie Strazdų, kur dabar gyvena Kriugiškiečiai, buvo didelė pusnis. Mano kaip eita, taip ir įlįsta iki kirkšnių sniego pusnin ir užmigta. Mama nesulaukus išėjo ieškoti. O aš kaip įsmukau į sniegą, taip ir miegu su kuprine, ir kažin kiek ilgai būčiau miegojus... Vaikystėj su niekuo labai ir nebendravom, žaisdavom su sese Irena. Ateidavo toks

Šuminų Zienius, tai gal su juo pažaisdavom. Daugiau lyg ir nieko tokio nepamenu, tai ne Gintauto istorijos“.

Apie smagius vaikystės nutikimus pasakojo Natalija Valkauskienė, jos sūnus Gintautas ir marti Danutė. O man buvo labai smagu klausyti, ypač apie *balta suknelę ir tepalo filtrą*... Juokėmės beveik iki ašarų!

Rubrikai „Kai aš mažas buvau“ liko tik vienas numeris. Vis dar tikiuosi, kad gal kas nors iš skaitytojų pats pasiūlys nuotraukas ir papasakos vaikystės nutikimus. Atsiliepkite, mieli skaitytojai!

Bronė Juknevičienė

Danutė čia penkeri, toliau stovi mama su seserimi Irena

Balčiuose išrinkta seniūnaitė

Linus Narčienės informacija (portalas udienu.lt)

Spalio 28 dieną Balčiuose susirinkę žmonės vieningai pritarė ir balsavo už naują kandidatę į Balčių seniūnaitijos seniūnaičio pareigas – Vaidą Šyvytę. Kauno Aleksandro Stulginskio universitete Miškininkystės mokslus kremtanti jauna mergina ryžosi testuoti jos tėčio, buvusio Balčių seniūnaitijos seniūnaičio a. a. Alvydo Šyvio, pradėtus darbus.

Apie naujai išrinktą Balčių seniūnaitijos seniūnaitę Vaidą Šyvytę portalas udienu.lt informavo Tauragnų seniūnijos seniūnas Alvydas Danauskas. Jo teigimu, Balčių seniūnaitija – mažiausia visoje seniūnijoje, o pretendentių į šį postą neatsirado nė vieno. „Vaida veikli ir iniciatyvi. Kartu dirbo su savo tėčiu. Neabejoju tuo, kad ji tvirtai žengs į priekį ir nebus sunku viskuo pasirūpinti“, – gerų žodžių naujai seniūnaitėi negailėjo A. Danauskas.

Vaida Šyvytė – jauniausia seniūnaitė visoje Tauragnų seniūnijoje. Šiuo metu ji studijuoja, tačiau dažniau būna ne Kaune, o gimtajame Balčių kaime, mat būsima miškininkė šiuo metu dar dirba Balčių girininkijoje.

Paklausta, kodėl pasirinko šias pareigas, už kurias reikia dirbti neatlygintinai, Vaida sakė jautusi pareigą ir tuo nė neabejojusi bei iškart po pasiūlymo sutikusi. „Jaučiu pareigą testuoti tėčio pradėtus darbus. Mūsų kaime belikę mažai žmonių, tad norinčių tapti seniūnaičiais nebūtų atsiradę nė vieno. Sesės studijuoja ir gyvena Vilniuje, tad atvyksta rečiau, o aš namuose būnu dažnai“, – sakė Vaida.

Ji prisipažino, kad šiuo metu naujose pareigose reikia apsiprasti, susidėlioti būsimus darbus ir mintis.

Pradedame skyrelį „Iš pageltusių spaudos puslapių“

Jeigu namuose turite senų laikraščių ar žurnalų, kuriuose būtų rašoma apie Tauragnų kraštą ir jo žmones, pasidalinkite turima medžiaga su laikraštėlio skaitytojais. Senus tekstus skaityti labai įdomu, o ir sužinoti galima labai daug.

Ši medžiaga perspausdinta iš žurnalo „Naujoji Romuva“, 1933 m. vasario 26 d. (kalba ir stilius netaisyti). Žurnalą man (Danguolei Grabauskienei) paskolino Janina Vaitkuvienė (gim.1935 m.), gyvenanti Strazdų kaime. Vincentas Strazdas, apie kurį rašoma straipsnelyje, yra jos senelis.

Mirė knygnešė Pranė Skudutyčia

Neperseniai Ripeliauky (Linkmenų valsč., Utenos apskr.) mirė sena Lietuvos rytų knygnešė Pranė Skudutyčia, 76 metų amžiaus.

Jauna būdama tarnavusi pas kun. Mykolą Šaikūną Tauragnuose (Utenos apskr.), rodos, irgi lietuviškos spaudos platintoją. Kun. Šaikūną perkėlus į Skaudvilę, ir velionė Skudutyčia ten išsikėlė. Iš Gauriuose (Tauragės apskr.) gyvenančio kažkokio Jono (pavardės jau neatsiminė) per šešerius metus, būtent nuo 1886–1894 met., nešdavo lietuviškas knygas į Utenos apskritį pas Vincentą Strazdą į Strazdų sodžių (Vilniaus ir Kauno gub. pasienis). O V. Strazdas su (jau mirusiomis) seserimis, padarę dar ir dabar esamo kluono jaujoje knygų slėpyklą, ištisomis partijomis leido jas į Vilniją: būtent: į Palūšę, Vidiškes (kur kitąkart gyveno kun. Gimžauskas), Daugeliškį, Tverečių ir kitas parapijas (Švenčionių apskr.).

Skudutyčiai karštomis vasaros dienomis tekdavę keliauti su ilga sermėga pilna knygų. Apačioje buvę Kišenius, prie Kišeniaus prisiūti ir prikamšyti knygų. Kartą ties Naujamiesčiu sutikusi žingine važiuojančius du nepažįstamus kunigus. Jie atidžiai į ją pažiūrėję ir tarp savęs prašnekę: „Žiūrėk, ši moteris tikriausiai knygas neša“... o įkandin vienas jų sušukęs: „Nešk, nešk Lietuvai šviesą“!..

Tie kunigo pasakytieji žodžiai padarę jai gilaus įspūdžio ir nuo to laiko ji dar uoliau tą darbą variusi. „Eiriogalėje (pasakojo ji man, tik negalėjau iškvosti tikslų geografiškų vietų), mus tris: mane ir dvi seseris Medinyčias, bevažiuojančias iš Pajūrio (ties Lauksargiais) sugavo mus rusų žandarai. Viena Medinyčia – bevaroma į Švenčionis – pabėgo. (Jos abi mirė). Paėmė iš manęs 20 „Šaltinių“ (maldaknygių). Sėdėjau du mėnesius Švenčionių kalėjime. Po to paleido. Bet tardymas tęsėsi 4 metus ir teko 5 kartus dangintis į tolimus Švenčionis. Užsigyniau nieko nežinanti. Suverčiau visą kaltę visai man nepažįstamai pabėgusiai moteriai (Medinyčiai). Pasivijau, girdi, kely, daug turėjo nešulių, tai padėjau nešti, o ką nešiau – nežinau. Skaityt nei rašyt nemoku!!”

Rašyt, tiesa, nemokėjo, tačiau spausdintą raštą paskaitydavo, kaip ir daugelis anų laikų moterų, pramokusi iš maldaknygių.

Velionė buvo bežemė, netekėjusi, neturėjo artimesnių giminių, dėl to senatvėje daug vargo. Elgetavo. Prieš pora metų buvau išrūpinęs iš valdžios pensiją po 30 litų mėn. Ši vargšė, nepaprastai geros širdies, perpus sulinkusi, vos bepaslenkanti senelė, dar šią vasarą mane tėviškėje aplankiusi, gyrėsi norinti nuosavą, bent už 100 litelių „namutyti“ (iš mažos pirties padarytą!) įsigyti, kad nors prieš mirtį galėtų nuosavoje pastogėlėje „pagyventi”!

Tebūnie tau, Prane, lengva Lietuvos žemė.

J. Strazdas-Jaunutis

Nuotraukose, kurios spausdintos minėtame žurnale, – Pranė Skudutyčia ir Vincentas Strazdas

AKTUALU

(informacija iš www.tauragnai.eu)

Utenos rajono savivaldybės tarybos pratęstas kompensacijų skyrimo terminas prisijungiant prie geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros baigiasi **2015 m. gruodžio 1 dieną**. Daugiau kompensacijų skyrimo terminas pratęstas nebus.

Utenos apskrities valstybinė mokesčių inspekcija primena, kad žemės mokestį jos savininkai turi sumokėti iki šių metų **lapkričio 16 dienos**.

Mokesčių mokėtojas informaciją apie mokėtiną žemės mokestį gali sužinoti VMI Mokesčių informacijos centro trumpuoju telefonu 1882. Taip pat gali kreiptis į mokesčių specialistą, kurio kontaktai pateikti žemės mokesčio deklaracijoje. Daugiau informacijos žemės mokesčio klausimais galima rasti apsilankius VMI interneto svetainėje www.vmi.lt.

Lapkričio 19 dieną (ketvirtadienį) Tauragnų seniūnijoje bus surenkamos buityje susidarančios pavojingos, didelių gabaritų ir pakuotės atliekos. Gyventojus, turinčius tokių atliekų, prašome registruotis seniūnijoje (tel. (8 389) 32 371).

Išpranašavo, kokie orai bus per Kalėdas
(informacija iš lrytas.lt)

Lapkričio 11-oji – Šv. Martyno diena. Šią dieną nuo seno spėjami žiemos pradžios orai. Manoma, kad Šv. Martyno diena nulems, kokie bus orai ir per Kalėdas. Portalui lrytas.lt etnologas Libertas Klimka teigė, kad šiltas oras per Šv. Martyno dieną – kai nėra nei sniego, nei ledo – reiškia, kad Kalėdos bus baltos. „Jeigu per Martyną žąsis ant vandens, per Kalėdas bus ant ledo“, – patarlę citavo etnologas.

Etnologas tikino, kad keletą metų stebėdamas orus per Šv. Martyno dieną suprato: ši patarlė pasitvirtina. „Žiemos pradžia su Martyno diena koreliuojasi. Tačiau Martyno diena orų prognozę duoda žiemos pradžiai. O visai žiemai orus spėdavo pagal Šv. Andriejaus dieną, mat Martynas yra paskutinė rudens šventė, o Andriejus – pirmoji žiemos šventė. Tad per ją spėdavo orus visai žiemai, o kartais net išpranašaudavo, koks bus ateinančių metų derlius“, – tikino jis.

Anot L.Klimkos, pati gamta rodo ženklus, kad šalčiai ateis, tačiau dar negreit. „Kaip tik buvau Nidoje, kur praskrido žąsų būrys. Visos jos skrido labai žemai. Žmonės sakydavo, kad jei žąsys skrenda žemai, vadinasi, jos šalčio nebijo. Be to, ir gulbės Kuršių marių pakrantėse sau ramiausiai ganosi. O tai ženklai, kad šalčiai dar toli“, – pasakojo etnologas.

Taigi ir mums, kaip šitam paršeliui, matyt dar prireiks guminių batų (nuotr. iš interneto)

Pamąstymai Vėlinių dieną

Diena ir naktis. Vasara ir žiema. Sėja ir pjūtis. Gyvenimas ir mirtis – štai kas iš esmės yra Vėlinės. Viskas viename. Vidurdienis ir vidurnaktis. Gimimas. Tarsi išsitiesi paslikas, apsimesdamas negyvas kaip šuo. O paskui vėl pašoki ir skalydamas bėgi per mirties tūkstantmečius. Kiekviena diena yra Vėlinės, kiekviena naktis. Kiekviena tamsi naktis baugina, kol pagaliau apsibranti su ja, pasislepi nuo jos kokiam nors miestelyje ar nedideliame mieste, kur gali pailsėti, atgauti kvapą. Ir pradedi gyventi ilgiau, turi daugiau laisvo laiko, ir tada išstumi mirusiuosius, įveiki baimę ir galiausiai pasilieki tik vieną dieną metuose pagalvoti apie naktį ir apie aušrą, pavasarį ir rudenį, gimimą ir mirtį. Ir visa tai veda į vieną. Prieš keturis tūkstančius metų, prieš šimtą metų, šįmet, visuose pasaulio kraštuose švenčiama ta pati šventė...

Rėjus Brėdberis

A†A Seniūnijoje

spalio mėn. mirė

DALIUŠ MUSTEIKIS, 41 metų, Pilkeniai

*BRONISLAVA BIVAINIENĖ, 84 metų,
Daunorių k.*

Užjaučiame artimuosius

Nuotraukos Dainiaus Atkočiūno,
Danguolės Grabauskienės, Linos Paukštienės,
taip pat iš asmeninių archyvų

Redagavo ir maketavo
Danguolė Grabauskienė
Spausdino Utenos spaustuvė